

i:\jkj\frdbom6

(Med automatisk sidenummerering)

29 MAJ 1995

1.

Kommunalbestyrelsesmedlem
Niels Mikkelsen
Fuglebo 20
2000 Frederiksberg

1. k.

1994/1040/147-1

jkj

2 - 3. Se sidst

I breve af 13. og 22. februar 1995 klagede De på vegne af 12 mindretalsmedlemmer af Frederiksberg Kommunalbestyrelse til Indenrigsministeriet over, at flertallet i Frederiksberg Kommunalbestyrelse ved en beslutning om at ændre styrelsesvedtægten forfulgte usaglige hensyn. De anførte, at flertallet ved ændringen ønskede at fremkalde en omkonstituering af samtlige udvalg og derved tilegne sig to udvalgsformandsvederlag.

De har desuden i breve af 24. februar og 1. marts 1995 klaget over afviklingen af det ekstraordinære kommunalbestyrelsesmøde i Frederiksberg Kommunalbestyrelse den 20. februar 1995.

Ved breve af 28. februar, 1. og 8. marts 1995 blev De orienteret om, at Indenrigsministeriet havde anmodet Frederiksberg Kommunalbestyrelse om en udtalelse.

Det fremgår af sagen, at kommunens forvaltning den 20. januar 1994 udarbejdede et oplæg til magistraten til drøftelse af kommunens udvalgsstruktur. Heri var det angivet, at oplægget var udarbejdet efter anmodning fra borgmesteren, idet denne på magistratens møde den 10. januar 1994 havde oplyst, at der i den afgående kommunalbestyrelse havde været drøftelser af bl.a. den politiske organisation, og at en eventuel konklusion på disse drøftelser afventede den nye kommunalbestyrelse.

Oplægget indeholdt bl.a. overvejelser om ændring af hospitalsudvalget til et sundhedsudvalg omfattende hospitalet, sygesikringen og det forebyggende sundhedsarbejde, ændring af idrætsudvalget og nedlæggelse af beskæftigelsesudvalget.

På magistratens møde den 7. februar 1994 blev det besluttet at sende sagen til høring i de respektive udvalg. Et mindretal (Socialdemokratiet, SF og Venstre) stemte imod med den begrundelse, at spørgsmål om nedlæggelse eller sammenlægning af udvalg burde have været drøftet inden konstitueringen.

Spørgsmålet om ændring af udvalgsstrukturen blev på ny forelagt i magistraten den 9. januar 1995 på grundlag af en indstilling af 21. december 1994 fra forvaltningen om ændring af styrelsesvedtægten. Af indstillingen fremgår bl.a. følgende:

"Efter lovforslaget om Hovedstadens Sygehusfællesskab er blevet vedtaget, vil der pr. 1. januar 1995 ikke være mulighed for at opretholde hospitalsudvalget, idet Frederiksberg Hospital med tilknyttede institutioner overgår til Hovedstadens Sygehusfællesskab.

§ 17 i Frederiksberg Kommunes styrelsesvedtægt har følgende ordlyd:

"Hospitalsudvalget består af 7 medlemmer.

Stk. 2. Udvalget bestyrer kommunens hospitalsvæsen, herunder de til hospitalsvæsenet knyttede institutioner, og varetager opgaver vedrørende svangerskabshygiejne og fødselshjælp."

Ifølge den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 1, varetager de stående udvalg den umiddelbare forvaltning af et område. Da hospitalsudvalgets umiddelbare forvaltningsopgaver i forbindelse med loven om Hovedstadens Sygehusfællesskab overføres til Hovedstadens Sygehusfællesskab, kan hospitalsudvalget i Frederiksberg Kommune ikke opretholdes.

...

Det har tidligere været overvejet at oprette et sundhedsudvalg jf. vedlagte indstilling til magistraten af 20. januar 1994 om kommunens udvalgsstruktur.

Efter etableringen af Hovedstadens Sygehusfællesskab kunne et sundhedsudvalgs opgaver herefter være:

- Sundhedsplanlægning
- Sygesikring
- Forebyggelsesområdet, herunder AIDS- og alkoholsekretariatet

- Rådgive og instruere Frederiksberg Kommunes repræsentanter i bestyrelsen for Hovedstadens Sygehusfællesskab.

Sygesikringsområdet er i dag placeret i det sociale udvalg. Som anført i indstillingen af 20. januar 1994 og tidligere i budgetanalysen vedrørende etablering af et sundhedsdirektorat, er der et ønske om et tættere lægefagligt samarbejde mellem hospitalets læger og de privatpraktiserende læger (almen praksis og speciallægepraksis). Overførslen fra Frederiksberg Hospital til Hovedstadens Sygehusfællesskab øger behovet for at styrke dette samarbejde. Som også anført i indstillingen af 20. januar 1994, er dette ønske blevet forstærket som følge af ændringen af lovgivningen, hvorefter der skal udarbejdes en sundhedsplan for hele kommunen, inden halvdelen af kommunalbestyrelsens valgperiode er udløbet. Det kunne derfor overvejes at henlægge sygesikringsområdet sammen med sundhedsplanlægningen i et sundhedsudvalg.

Forebyggelsesområdet er i dag placeret i flere politiske udvalg, og arbejdet er blevet udført som led i den almindelige opgaveløsning. Dette kan imidlertid vanskeliggøre en samlet prioritering af forebyggelsesindsatsen, og i takt med at der gennem flere år i stigende grad er blevet fokuseret på, at sundhedstilstanden styrkes gennem en forebyggende indsats, er behovet for en mere entydig placering af ansvaret for en prioritering af beslægtede forebyggende og sundhedsfremmende foranstaltninger blevet påtrængende. Det kunne overvejes at placere dette ansvar samlet i et nyoprettet sundhedsudvalg. ...

Ved afgrænsningen af hvilke aktiviteter, der overgår til Hovedstadens Sygehusfællesskab, er AIDS- og alkoholsekretariatet placeret i Frederiksberg Kommunes socialdirektorat, som er en del af kommunens aktivitet på det forebyggende sundhedsområde.

Som et naturligt ressortområde til et sundhedsudvalg kan endvidere henlægges rådgivning og instruktion over for kommunalbestyrelsens to repræsentanter i bestyrelsen for Hovedstadens Sygehusfællesskab. Det fremgår af lovens § 9, stk. 3, at Frederiksberg Kommunalbestyrelse har instruktionsbeføjelse over for de af kommunalbestyrelsen valgte medlemmer, og det vil derfor være hensigtsmæssigt, om den umiddelbare forvaltning af kommunalbestyrelsens instruktionsbeføjelse henlægges til et stående udvalg, der i øvrigt beskæftiger sig med sundhedsområdet."

Det var endvidere i indstillingen anført, at nedlæggelsen af hospitalsudvalget medførte, at der skulle ske en omkonstituering af samtlige stående udvalg og eventuelt magistraten.

Magistraten besluttede at udsætte sagen, der herefter blev behandlet på magistratens møder den 23. januar og 6. februar 1995, hvor et flertal besluttede at indstille til kommunalbestyrelsen bl.a., at hospitalsudvalget nedlagdes, at der blev oprettet et

sundhedsudvalg til varetagelse af de ovenfor nævnte opgaver, og at der skete en forhøjelse af visse formandshonorarer.

På kommunalbestyrelsens møde den 30. januar 1995 blev sagen udsat.

I brev af 8. februar 1995 meddelte borgmesteren kommunalbestyrelsens medlemmer, at der som tidligere meddelt ville blive afholdt ekstraordinært kommunalbestyrelsesmøde den 20. februar 1995 med henblik på 2. behandling af indstillingen fra magistraten om ændring af styrelsesvedtægten samt konstituering.

På kommunalbestyrelsens møde den 13. februar 1995 tiltrådte et flertal, at indstillingen overgik til 2. behandling.

På dagsordenen for kommunalbestyrelsens møde den 20. februar 1995 var der i tilslutning til dagsordenspunktet om ændring af styrelsesvedtægten sat et punkt om nyvalg til de stående udvalg og eventuelt magistraten.

Til brug for mødet fik kommunalbestyrelsens medlemmer i brev af 17. februar 1995 fra forvaltningen en orientering om reglerne for nyvalg til de stående udvalg og eventuelt magistraten. Brevet indeholdt desuden en opgørelse over fordelingen af pladser i såvel magistraten som de stående udvalg (under ét) under forudsætning af valgforbund mellem grupperne BC og AFV.

Herudover udsendtes til gruppeformændene ligeledes den 17. februar 1995 en oversigt over gruppefordelingen i de enkelte udvalg under forudsætning af ovennævnte valgforbund samt en forøgelse af femmandsudvalgene til syvmandsudvalg.

Kommunalbestyrelsens flertal tiltrådte på mødet den 20. februar 1995 indstillingen fra magistraten om ændring af styrelsesvedtægten. Under punktet om nyvalg blev der anmeldt to valggrupper, henholdsvis C,B og A,F,V. Sidstnævnte gruppe fik udsættelse med at meddele navnene på de medlemmer, der skulle sidde i de

forskellige udvalg, da gruppen ikke havde truffet beslutning herom. Som følge heraf aflystes de berammede udvalgsmøder samme aften.

De har i Deres klage af 13. februar 1995 over ændringen af styrelsesvedtægten med omkonstituering til følge anført, at omkonstituering kun bør ske i undtagelsestilfælde, når meget væsentlige grunde hertil foreligger, og sådanne grunde foreligger efter Deres opfattelse ikke i den givne situation.

Til støtte herfor har De anført, at Frederiksberg Kommunes forpligtelser som hospitalskommune består uændret efter oprettelsen af Hovedstadens Sygehusfællesskab, dog er kommunens økonomiske ansvar blevet væsentligt forøget med deraf følgende øget behov for effektiv overvågning af hospitalsvirksomheden.

De har endvidere anført, at det nyoprettede sundhedsudvalg skal varetage hospitalsudvalgets tidligere opgaver sammen med nogle nærliggende administrative opgaver.

Endelig har De anført, at kommunalbestyrelsen tidligere har foretaget en navneændring af et udvalg og overførsel af nærliggende administrative opgaver f.eks. ved nedlæggelsen af skoleudvalget, uden at dette medførte omkonstituering af udvalgene.

Til støtte for, at flertallet har forfulgt et uvedkommende formål, nemlig at tilegne sig to formandsvederlag, som gik tabt for flertalsgruppen ved konstitueringen i januar 1994, har De anført, at borgmesteren tog initiativ til omkonstituering allerede umiddelbart efter denne konstituering, da det blev klart, at de to formandsvederlag var gået tabt. Borgmesteren lod efter Deres opfattelse kun sagen falde på grund af det åbenbare misforhold mellem en traditionel styrelsesvedtægtsvedtagelse i december 1993 og et forsøg på ændring af samme vedtægt kun tre uger efter.

Endvidere har De anført, at flertallet ikke har kunnet give saglige grunde til forhøjelse af honoraret til formanden for bolig- og ejendomsudvalget og formanden for børn og unge-udvalget.

Herudover har De henvist til, at styrelsesvedtægtsændringen blev behandlet på et ekstraordinært magistratsmøde mellem jul og nytår 1994 få dage efter vedtagelsen af loven om Hovedstadens Sygehusfællesskab.

Endelig har De peget på, at borgmesteren satte nyvalg af formænd på dagsordenen for udvalgenes møder, allerede inden styrelsesvedtægtsændringen var færdigforhandlet.

Under henvisning hertil har De anmodet Indenrigsministeriet om at sætte beslutningen om ændring af styrelsesvedtægten ud af kraft, subsidiært at undlade at stadfæste ændringen.

De har i Deres klage desuden henvist til breve af 31. januar og 7. februar 1995 fra de tre mindretalsgrupper i kommunalbestyrelsen. I disse breve anmodede den socialdemokratiske gruppe, SF's gruppe og Venstres gruppe i Frederiksberg Kommunalbestyrelse om Indenrigsministeriets bemærkninger til konsekvenserne af ændringen af hospitalsudvalget til sundhedsudvalget. Det anførtes, at denne omdannelse ikke skulle nødvendiggøre en omkonstituering, og at det ikke var godtgjort, at en ændret gruppedannelse ved omkonstituering af de stående udvalg skulle medføre, at magistraten også skulle omkonstitueres. Sagsforløbet viste, at flertallet forfulgte uvedkommende formål nemlig at reducere mindretallets politiske indflydelse i 2 udvalg.

I Deres senere brev af 22. februar 1995 til Indenrigsministeriet har De anført, at flertallet forfulgte sagen med en iver, som bl.a. fremgår af, at der på dagsordenen for det ekstraordinære kommunalbestyrelsesmøde den 20. februar 1995 var sat et punkt om nyvalg til de stående udvalg og eventuelt magistraten, selvom beslutningen om vedtægtsændring endnu ikke var taget.

Herudover har De anført, at borgmesteren havde indkaldt samtlige kommunalbestyrelsesmedlemmer til møder samme aften i samtlige udvalg, inkl. det endnu ikke oprettede sundhedsudvalg. Borgmesteren havde ikke kunnet eller villet begrunde, hvorfor sagen hastede så meget, at kommunalbestyrelsen skulle indkaldes ekstraordinært, og nyvalg finde sted, inden de relevante mødepapirer forelå. Mindretallet antog derfor, at hastværket alene skyldtes flertallets ønske om at få udvalgene konstitueret inden 1. marts, således at de nyvalgte formænd kunne oppebære en måneds yderligere formandshonorar.

Endvidere har De anført, at mindretallet heller ikke havde kunnet få nogen begrundelse for størrelsen af honoraret til formanden for beskæftigelsesrådet.

De har desuden anmodet ministeriet om en udtalelse om, hvorfor ministeriet tidligere havde stadfæstet styrelsesvedtægten for Frederiksberg Kommune, idet De herved har henvist til flertallets opfattelse af, at stadfæstelse ikke skulle ske.

I brev af 24. februar 1995 klagede De på vegne af det samlede mindretal over afviklingen af det ekstraordinære kommunalbestyrelsesmøde den 20. februar 1995. De gjorde gældende, at flertallet ikke havde været berettiget til at fastholde punktet om nyvalg til de stående udvalg og eventuelt magistraten, når en endelig vedtagelse om styrelsesvedtægtsændring og heraf følgende omkonstituering ikke forelå ved mødets start. Endvidere forelå de relevante mødepapirer ikke ved mødets start, hvorfor mindretallet ikke straks kunne give meddelelse om navnene på nye udvalgsmedlemmer, jf. styrelseslovens § 24. Der forelå således ikke anmeldelse om gruppedannelser eller oplysning om, hvilke udvalgsposter flertallet agtede at afgive til mindretallet.

I brev af 28. februar 1995 oplyste De, at flertallet den 27. februar 1995 havde besat alle udvalgsformandsposter, og at borgmesteren i magistraten havde tilkendegivet, at der skulle oprettes en ny administrativ enhed til at følge kommunens deltagelse i Hovedstadens Sygehusfællesskab.

I brev af 1. marts 1995 har De henvist til en artikel i Frederiksberg Bladet af 28. februar 1995, hvori borgmesteren er citeret for at have sagt, at det var af ren venlighed, at han gav mindretallet mulighed for at aflevere deres udvalgslisten senere. Herved har borgmesteren efter Deres opfattelse bekræftet, at et nyvalg medførte pligt for mindretallet til straks at aflevere navnene på medlemmerne af de nye udvalg.

Frederiksberg Kommunalbestyrelse har i sin udtalelse af 5. april 1995 til Indenrigsministeriet bl.a. anført følgende:

"Eftersom hospitalsudvalgets umiddelbare forvaltningsopgaver, jf. den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 1, efter loven om Hovedstadens Sygehusfællesskab er overført til Hovedstadens Sygehusfællesskab, kunne udvalget ikke opretholdes.

Det blev i indstillingen af 21. december 1994 anført, at når hospitalsudvalget blev nedlagt, medførte dette, at der skulle ske en omkonstituering af samtlige stående udvalg. Grundlaget for denne opfattelse er den kommenterede kommunale styrelseslov ved Preben Espersen m.fl., 1991, side 106, ...

...

Eftersom ingen af hospitalsudvalgets opgaver efter styrelsesvedtægten overgår til det nye sundhedsudvalg, er der efter Frederiksberg Kommunalbestyrelses opfattelse tale om, at hospitalsudvalget nedlægges og at der samtidig oprettes et sundhedsudvalg.

...

I modsætning til hospitalsudvalget blev skoleudvalget ikke nedlagt, men fik alene tilført yderligere opgaver (bl.a. daginstitutionsområdet) fra det sociale udvalg ud over de allerede eksisterende. Ændringen blev gennemført for at samle alle tilbud til de 0-19 årige under ét udvalg. En yderligere årsag til, at der ikke skete omkonstituering er, at ministeriets retsopfattelse vedrørende omkonstituering som en følge af ændringer i et stående udvalgs ressortområde først er blevet almindeligt kendt i forbindelse med udgivelsen af den kommenterede styrelseslov i 1991,...

...

Forvaltningen fremlagde en indstilling af 20. januar 1994 i magistraten, som der blev henvist til i indstillingen af 21. december 1994. Indstillingen af 20. januar 1994 indgik således også som bilag til indstillingen af 21. december 1994. Kommunalbestyrelsen tog imidlertid ikke stilling til denne indstilling, idet magistraten på sit møde den 7. februar 1994 besluttede at sende sagen til høring i de respektive stående udvalg, jf.

vedlagte udskrift af beslutningsprotokollen fra magistratens møder den 24. januar og 7. februar 1994.

...

Som bekendt indgik Regeringen og Frederiksberg Kommune den 10. juni 1994 en aftale om kommunens økonomi for 1995. Denne aftale indebar bl.a., at driften af Frederiksberg Kommunes sygehusvæsen blev overført til Hovedstadens Sygehusfællesskab fra 1. januar 1995.

Ændringen af udvalgsstrukturen blev bl.a. på denne baggrund sat i bero til Folketingets vedtagelse af lov om Hovedstadens Sygehusfællesskab."

Om omkonstituering af magistraten har kommunalbestyrelsen udtalt, at den nye gruppeanmeldelse nødvendiggjorde nyvalg, jf. styrelseslovens § 24, stk. 3, 2. pkt.

Kommunalbestyrelsen har desuden udtalt følgende:

"Ændringen af Frederiksberg Kommunes styrelsesvedtægt er efter Frederiksberg Kommunalbestyrelses opfattelse begrundet i saglige hensyn. Som det fremgår af ovenstående, var det ikke muligt at opretholde hospitalsudvalget efter etableringen af Hovedstadens Sygehusfællesskab. Etableringen af Hovedstadens Sygehusfællesskab ved lov er således den primære anledning for ændringen af styrelsesvedtægten. De øvrige ændringer af styrelsesvedtægten, der blev vedtaget ved kommunalbestyrelsens møder den 13. og 20. februar 1995 er ligeledes begrundet i saglige hensyn, og er bl.a. begrundet i et ønske om en forenkling af udvalgsstrukturen samt et ønske om en bredere repræsentation i kommunens rådgivende beskæftigelsesudvalg (beskæftigelsesråd) for bedre at kunne aktivere de ledige.

Ændringerne af kommunens styrelsesvedtægt er således ikke gennemført for at reducere enkelte partiers indflydelse i kommunalbestyrelsen eller i de stående udvalg, men derimod gennemført for dels, at styrelsesvedtægten kunne være i overensstemmelse med lovgivningen vedrørende Hovedstadens Sygehusfællesskab, og dels som led i den almindelige tilpasning af en hensigtsmæssig udvalgsstruktur for Frederiksberg Kommune.

...

Niels Mikkelsen har anført, at der ikke er sagligt grundlag for forhøjelse af formandsvederlaget til formanden for bolig- og ejendomsudvalget og til formanden for børn og unge-udvalget samt til formanden for det nyoprettede beskæftigelsesråd.

Hertil skal Frederiksberg Kommunalbestyrelse bemærke, at efter reglerne om udvalgsformandsvederlag i bekendtgørelse nr. 82 af 19 februar 1993, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1171 af 23. december 1993, der er udstedt med hjemmel i den kommunale

styrelseslovs § 16 a, stk. 4, kan summen af udvalgsformandsvederlag udgøre højst 205 % af borgmesterens vederlag. Det tilkommer herefter Frederiksberg Kommunalbestyrelse inden for vide rammer selv skønsmæssigt at fastsætte vederlaget for den enkelte udvalgsformand, idet der ikke i styrelsesloven eller de pågældende bekendtgørelser er givet nærmere regler for, hvorledes udmålingen af vederlag til de enkelte udvalgsformænd skal ske. Frederiksberg Kommunalbestyrelse finder imidlertid, at der er tilstrækkelig sagligt grundlag for de truffne beslutninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at arbejdet med byfornyelsen i bolig- og ejendomsudvalget siden 1989 har været stærkt stigende, bl.a. fordi der fra Boligministeriets side er meddelt en kraftig stigning i størrelsen af kommunens tilsagnsrammer til byfornyelse. I 1989 blev der således stillet 100 millioner kr. til kommunens disposition, mens tallet for 1995 er 239 millioner kr.

Hertil kommer, at Frederiksberg Kommune efter den decentralisering af arbejdet angående det almennyttige byggeri, der har fundet sted med virkning fra den 1. januar 1994, har et fuldstændigt ansvar for sagsbehandlingen af arbejdet angående det almennyttige byggeri også på statens og Landsbyggefondens vegne.

Endelig har der været politisk ønske i lighed med andre kommuner om at føre en mere aktiv boligpolitik med fastlæggelse af langsigtede strategier for fornyelser, nybyggeri, påvirkning af beboersammensætningerne m.v. Denne politikudformning finder sted i kommunens bolig- og ejendomsudvalg, som derfor har fået en mere central placering i kommunens udvalgsstyre. Frederiksberg Kommunalbestyrelse mener, at der på denne baggrund har været grundlag for at beslutte at forhøje vederlaget til formanden for Bolig- og Ejendomsudvalget fra 20 til 25 %.

Vedrørende vederlaget til formanden for børn og unge-udvalget, bemærkes, at der er tale om en større mødeaktivitet, end det er tilfældet ved de stående udvalg, idet antallet af møder i udvalget ligger på 21-25 om året, mens der til sammenligning er planlagt 15 møder i 1995 for de stående udvalg. Hertil kommer, at formanden for udvalget skal træffe foreløbige beslutninger om tvangsfjernelse af børn. Dette medfører, at formanden skal kunne kontaktes af socialforvaltningen på alle tidspunkter af døgnet, såfremt der er behov for en formandsbeslutning. Frederiksberg Kommunalbestyrelse mener, at der på denne baggrund har været grundlag for at forhøje vederlaget til formanden for børn og unge-udvalget fra 10 til 15 %.

Endelig vedrørende vederlaget til formanden for beskæftigelsesrådet bemærkes, at der er tale om et forholdsvist stort organ med dels 7 medlemmer fra kommunalbestyrelsen (det sociale udvalg) og dels repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, Arbejdsformidlingen og som noget nyt de lokale uddannelsesinstitutioner, boligselskaberne, idrætsforeningerne og de frivillige/kulturelle organisationer. Det forventes, at med det større antal medlemmer vil formandens opgaver i det nye beskæftigelsesråd af bl.a. koordinerende art blive væsentlig større end formandens opgaver i det tidligere stående beskæftigelsesudvalg. Frederiksberg Kommunalbestyrelse mener, at der på denne baggrund

har været grundlag for at fastsætte vederlaget til formanden for det rådgivende beskæftigelsesråd til 15 %.

...

Vedrørende proceduren i forbindelse med behandlingen af indstillingen af 21. december 1994 bemærkes, at sagen som anført af de tre gruppeformænd oprindeligt ønskedes behandlet på et ekstraordinært møde den 29. december 1994 i magistraten. Dette møde var blevet indkaldt, da Frederiksberg Kommunalbestyrelse var blevet anmodet af Indenrigsministeriet om en udtalelse i anledning af et udarbejdet lovforslag om ændring af de kommunale styrelseslove samt et udarbejdet lovforslag om kommuners og amtskommuners løsning af opgaver for andre myndigheder. Indenrigsministeriet havde fremsendt lovforslagene til høring medio december 1994, og da høringsfristen var hhv. den 2. og 5. januar 1995, var det nødvendigt at indkalde magistraten til et ekstraordinært møde, såfremt de to lovforslag skulle behandles politisk. Imidlertid udgik punktet om ændring af styrelsesvedtægten af dagsordenen, og borgmesteren oplyste, at sagen ville blive behandlet på næste ordinære magistratsmøde den 9. januar 1995.

Sagen blev herefter indgående drøftet på magistratens møder den 9. januar og den 23. januar 1995 samt den 6. februar 1995. Sagen blev ligeledes indgående drøftet på kommunalbestyrelsens møder den 13. og 20. februar 1995. Procedurereglerne i den kommunale styrelseslovs § 2 om ændringer af en kommunes styrelsesvedtægt er således overholdt.

...

Baggrunden for afholdelsen af det ekstraordinære kommunalbestyrelsesmøde den 20. februar 1995 var et ønske om at få afsluttet sagens behandling i kommunalbestyrelsen snarest muligt, således at styrelsesvedtægten for Frederiksberg Kommune hurtigst muligt var i overensstemmelse med loven om Hovedstadens Sygehusfællesskab, efter at loven var trådt i kraft. Efter Frederiksberg Kommunalbestyrelses opfattelse var det også forsvarligt at foretage andenbehandlingen på et ekstraordinært kommunalbestyrelsesmøde, da sagen indgående havde været drøftet på flere møder i magistraten og ved førstebehandlingen den 13. februar 1995 i kommunalbestyrelsen, og da dette møde var blevet varslet på magistratens møde den 6. februar 1995.

Til Niels Mikkelsens klagepunkter vedrørende afviklingen af kommunalbestyrelsens møde den 20. februar 1995 bemærkes, at den kommunale styrelseslov ikke indeholder bestemmelser, der forbyder, at en kommunalbestyrelses dagsorden indeholder et punkt, hvis behandling er afhængig af beslutningen angående et tidligere punkt på dagsordenen. Efter førstebehandlingen af indstillingen om ændring af styrelsesvedtægten var der grundlag for at antage, at indstillingen ville blive vedtaget ved andenbehandlingen. Dette var grundlaget for, at dagsordenspunktet om valg af medlemmer til stående udvalg og evt. magistraten af forvaltningen var sat på dagsordenen umiddelbart efter behandlingen af dagsordenspunktet om ændring af styrelsesvedtægten. Hertil kommer, at det efter Frederiksberg Kommunalbestyrelses opfattelse

var væsentligt, at magistraten og udvalgene hurtigst muligt - også af hensyn til kommunens borgere - kunne påbegynde arbejdet efter omkonstitueringen, således at der ikke skete afbræk i udvalgsarbejdet. Dette var også baggrunden for, at de stående udvalg (herunder det nyoprettede sundhedsudvalg) var indkaldt til afholdelse af møde efter kommunalbestyrelsens møde med henblik på valg af formand som eneste dagsordenspunkt.

Da valggruppen bestående af Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Venstres grupper på mødet den 20. februar 1995 meddelte, at det ikke var muligt straks at meddele navnene på de personer, der skulle besætte de pladser, der tilfaldt valggruppen, indvilligede flertallet i kommunalbestyrelsen i, at valggruppen kunne vente med at aflevere navnene. Som anført i den kommunalretlige teori, jf. Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning, bind I, side 238-39, må denne fremgangsmåde anses for lovlig. Som følge heraf blev de planlagte udvalgsmøder den 20. februar 1995 udsat til den 27. februar 1995.

Det bemærkes, at det materiale, der forelå for kommunalbestyrelsen i forbindelse med omkonstitueringen, var af samme art som det materiale, der foreligger ved det konstituerende møde, der afholdes efter nyvalg til kommunalbestyrelsen efter reglerne i den kommunale styrelseslovs § 6. Materialet, der er fremsendt til Indenrigsministeriet i kopi, indeholdt en gennemgang af de relevante regler og deres anvendelse på kommunens udvalg. Desuden indeholdt materialet beregninger af fordelingen af udvalgsposter ved forskellige hypotetiske gruppekombinationer.

Borgmesteren havde til gruppeformændene den 17. februar 1995 ladet fremsende et skema, der viste, at det forventedes, at der på kommunalbestyrelsesmødet den 20. februar ville blive anmeldt en valggruppe bestående af den Konservative gruppe og den Radikale gruppe og en valggruppe bestående af Socialdemokratiets gruppe, Socialistisk Folkepartis gruppe og Venstres gruppe samt en forventning om, at de tre udvalg, hvis medlemstal skulle forhøjes efter lovens § 27, stk. 3, var dem, der efter styrelsesvedtægten består af 5 medlemmer. I skemaet var der afsat plads til navne på medlemmerne til de enkelte udvalg.

Det er således Frederiksberg Kommunalbestyrelses opfattelse, at der forelå det fornødne faktiske grundlag til, at valget af udvalgsmedlemmer kunne gennemføres på mødet."

Sammen med kommunalbestyrelsens udtalelse fremsendtes en mindretalsudtalelse af 3. april 1995 fra Elisabeth Bruun på vegne af Socialdemokratiets gruppe, SF's gruppe og Venstres gruppe. Heri har mindretallet fastholdt de over for ministeriet fremførte klagepunkter og samtidig knyttet kommentarer til kommunalbestyrelsens udtalelse. Det er bl.a. anført:

"Kernepunktet i mindretallets argumentation er, at der er tale om en omdannelse af hospitalsudvalget til et sundhedsudvalg,

jfr. i det hele mindretallets argumentation i skrivelserne til Indenrigsministeriet. Dette underbygges af, at Hospitalsudvalget allerede i flertallets indstilling i januar 1994 var foreslået omdannet til et Sundhedsudvalg på et tidspunkt, hvor Hovedstadens Sygehusselskab (HS) endnu ikke var foreslået dannet.

...

Flertallet nævner i sin udtalelse, at skoleudvalget ikke blev nedlagt i 1990, da det fik tilføjet flere opgaver fra det sociale udvalg.

Mindretallet skal påpege, at det interessante i denne sag er, at heller ikke det faktum, at det sociale udvalg fik frataget en meget stor del af sine arbejdsopgaver, som blev lagt over til det nye børne- og undervisningsudvalg, gav anledning til nogen diskussion om, hvorvidt der var grund til omkonstituering.

...

Mindretallet finder endvidere, at flertallets påstand om, at "etableringen af HS ved lov er den primære anledning til ændringen af styrelsesvedtægten" blot er en efterfølgende begrundelse for at forsøge at give ændringen et skær af saglighed. Som tidligere nævnt foreslog flertallet allerede 11 mdr. inden loven om HS trådte i kraft tilsvarende vedtægtsændringer. Her henvises til bilag 3 i Niels Mikkelsens skrivelse af 13. februar 1995 til ministeriet. På det tidspunkt henviste flertallet til den ny hospitalslov og en ny sygesikringslov som begrundelse for den ønskede vedtægtsændring. Det skal da også nævnes, at Københavns kommune ikke har fundet anledning til at ændre styrelsesvedtægten, skønt Københavns kommune også er omfattet af loven om HS.

...

Mindretallet finder det uforståeligt, at flertallet finder det nødvendigt at ændre på udvalgsformandshonorarer, der er fastsat ved nykonstitueringen for blot et år siden. Det kan i den forbindelse oplyses, at flertallet på intet tidspunkt under drøftelserne i kommunalbestyrelsen har kunnet eller villet begrunde de nu vedtagne ændringer i formandshonorarerne. Flertallet henviser først nu til bl.a. en stigning af kommunens tilsagnsrammer til byfornyelse fra 100 til 239 mio.kr. Mindretallet finder, at et økonomisk argument snarere taler for, at formandshonoraret for bolig- og ejendomsudvalget bør sættes ned. Den gennemførte forhøjelse bringer udvalgsformanden på niveau med formænd for de helt store udvalg, nemlig socialudvalget, børne- og undervisningsudvalget og udvalget for teknik og miljø, der administrerer mange gange større beløb. Som yderligere understregning af, at et økonomisk argument snarere taler for en nedsættelse skal nævnes, at formanden for det nydannede sundhedsudvalg, der også har en langt større økonomisk forpligtelse end bolig- og ejendomsudvalget, efter ændringen af styrelsesvedtægten kun honoreres med 10 % af borgmesterlønnen. Et snævert økonomisk argument kunne i øvrigt føre til, at man slet ikke skulle honorere formandskabet for børne- og ungeudvalget, hvilket ingen vel finder rimeligt.

Med hensyn til arbejdsbyrden i bolig- og ejendomsudvalget skal nævnes, at udvalget er et af kommunens mindre tunge udvalg, såvel i arbejdsmæssig som i politisk henseende. I øvrigt skal nævnes, at en række sager dobbeltbehandles, d.v.s. de behandles i både bolig- og ejendomsudvalget og i udvalget for teknik og miljø, idet udvalgene tager sig af hver sin del af indstillingen. Derfor kunne man med rimelighed foreslå, at disse to udvalg slås sammen, hvilket heller ikke taler for at hæve udvalgsformandshonoraret for bolig- og ejendomsudvalget til det maksimalt tilladelige. Arbejdsbyrden kan endvidere på ingen måde sammenlignes med arbejdsbyrden i fx. socialudvalget, der udover udvalgsmøderne på de sædvanlige udvalgsaftener tillige behandler ca. 40 personsager (pensionstildeling m.v.) på mindst ét særskilt møde om måneden.

Om vederlaget til formanden for beskæftigelsesrådet henviser flertallet til, at der er tale om et forholdsvis stort organ, og at formandens opgaver af bl.a. koordinerende art forventes at blive væsentligt større end formandens opgaver i det tidligere stående beskæftigelsesudvalg. Efter mindretallets opfattelse vil en honorering med 15 % af borgmesterlønnen være en helt uforholdsmæssig stor honorering sammenlignet med fx. sundhedsudvalget, der kun honoreres med 10 %.

Flertallet anfører, at der er vide rammer for, hvordan formandshonorarerne fordeles. Mindretallet mener, at der under alle forhold skal være en saglig begrundelse for en beslutning, også om et formandshonorar.

...

Flertallet anfører, at sagen blev indgående drøftet på de nævnte møder i magistraten og på kommunalbestyrelsesmøderne den 13. og 20. februar. Med hensyn til behandlingen på de 3 møder i magistraten skal jeg anføre, at det 3. møde som nævnt blot blev indkaldt for at flertallet kunne ændre deres indstilling om 5-mands udvalg. Det er ikke mindretallets opfattelse, at sagen har undergået seriøse og grundige behandlinger, hverken forud for beslutningen eller i beslutningsprocessen. Mindretallet finder, at drøftelse af en så vigtig sag på ordinære magistratsmøder, hvor der på den begrænsede tid også skal behandles en lang række andre sager, hverken giver den fornødne tid til seriøse drøftelser eller giver de øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer mulighed for at deltage i drøftelserne. Det er således mindretallets opfattelse, at facit - nemlig omkonstitueringen - allerede var besluttet af flertallet inden drøftelserne, og det har hele behandlingen af sagen båret præg af.

...

Flertallet anfører, at man havde et ønske om at få afsluttet sagens behandling hurtigst muligt. Jeg skal erindre om, at sagen kunne være afsluttet den 13. februar, hvis ikke borgmesteren havde begæret sagen udsat på grund af flertallets ønske om en ændret indstilling. Mindretallet ønskede, bl.a. af hensyn til borgernes mulighed for at følge debatten, at også 2. behandlingen blev henlagt til et ordinært møde. De ordinære møder

annonceres i lokalpressen for et halvt år frem i tiden, og selv om der blev bragt en lille annonce i lokalpressen om det ekstraordinære møde, har det givetvis begrænset tilhørerantallet, at mødet var tilrettelagt uden for den sædvanlige møderække. I øvrigt begrænsede det ekstraordinære møde kun en uge efter 1. behandlingen også mindretallets muligheder for at få sagen debatteret i lokalpressen.

Flertallet anfører, at man mener, at der har været det fornødne besluthningsgrundlag for at sætte punkterne valg af medlemmer til stående udvalg og evt. magistraten på dagsordenen. Det må mindretallet bestride. Formuleringen af dagsordenen viser klart, at der har hersket usikkerhed om, hvilke valggrupper, der ville blive anmeldt, idet dagsordenspunktet lød "og eventuelt magistraten". Hvis valggruppeanmeldelsen havde været klar, ville en "eventuelt"-angivelse ikke have været nødvendig. Mindretallet fik i øvrigt undervejs i forløbet 3 notater, udarbejdet af en af kommunens ansatte uden borgmesterpåtegning, fremsendelsesbrev eller klar indstilling. Notaterne indeholdt en teoretisk tilkendegivelse af, hvordan udvalgspladserne kunne fordele sig mellem valggrupper ved forskellige konstellationer (BC og AFV eller BC, AF og V eller BCV og AF). Endvidere var det i notaterne beskrevet, hvordan udvalgene kunne udvides, hvis man valgte den ene eller den anden konstellation. Dette var beskrevet således, at det kunne ske som en udvidelse af 5-mandsudvalg til 7-mandsudvalg eller som udvidelse af 7-mandsudvalg til 9-mandsudvalg. Jeg skal understrege, at det først ved 2. behandlingen i salen udtrykkeligt blev meddelt, at B og C indgik i en valggruppe, og først i salen blev det oplyst af borgmesteren, at flertallet havde til hensigt at udvide 5-mandsudvalgene til 7-mandsudvalg. Mindretallet havde derfor ingen mulighed for at foretage en indbyrdes fordeling af udvalgspladserne, da man ikke på forhånd vidste, hvilke udvalgsposter der ville være rådighed over. Det er således mindretallets opfattelse, at det fornødne materiale ikke var til stede i god tid inden mødet, således som styrelsesloven kræver."

I den anledning skal Indenrigsministeriet udtale følgende:

Det almindelige kommunale tilsyn, som Indenrigsministeriet udøver over for amtskommunerne samt Frederiksberg Kommune, er et retligt tilsyn, jf. § 61 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 526 af 22. juni 1993). Det falder således uden for tilsynet at tage stilling til spørgsmål om hensigtsmæssigheden af den amtskommunale/kommunale sagsbehandling eller spørgsmål om, hvorvidt sagsbehandlingen er i overensstemmelse med god forvaltningsskik.

Den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 1, 1. pkt., har følgende ordlyd:

"Til varetagelse af den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender nedsættes et økonomiudvalg samt et eller flere stående udvalg, hvis sammensætning og myndighedsområde fastsættes i styrelsesvedtægten."

Efter § 17, stk. 3, 2. pkt., har valg af medlemmer til udvalgene virkning for kommunalbestyrelsens funktionsperiode. Et udvalgsmedlem kan således ikke på forhånd vælges for en kortere funktionsperiode, og kommunalbestyrelsen eller den pågældendes gruppe kan heller ikke i løbet af funktionsperioden træffe beslutning om at fratage den pågældende udvalgspladsen, medmindre den pågældende ikke længere opfylder betingelserne for medlemskab af udvalget.

Bestemmelsen i § 17, stk. 3, om valgets gyldighedsperiode kan derimod ikke afskære kommunalbestyrelsen fra at gennemføre ændringer i kommunens udvalgsstruktur eller i udvalgenes medlemsantal i overensstemmelse med procedurereglerne i styrelseslovens § 2 om styrelsesvedtægtsændringer, såfremt der ikke herved forfølges uvedkommende eller usaglige formål. Denne forståelse af bestemmelsen har flere gange været fastslået i Indenrigsministeriets praksis. Der kan henvises til den kommenterede lov om kommunernes styrelse ved Preben Espersen m.fl., 1991, side 105, samt til Folketingets Ombudsmands udtalelse af 21. november 1991, j.nr. 1990-1274-42.

§ 17 i Frederiksberg Kommunes styrelsesvedtægt havde inden den seneste ændring følgende ordlyd:

"§ 17 Hospitalsudvalget består af 7 medlemmer.
Stk. 2. Udvalget bestyrer kommunens hospitalsvæsen, herunder de til hospitalsvæsenet knyttede institutioner, og varetager opgaver vedrørende svangerskabshygien og fødselshjælp."

Ved oprettelsen af Hovedstadens Sygehusfællesskab pr. 1. januar 1995 overgik Frederiksberg Hospital med tilknyttede institutioner til Hovedstadens Sygehusfællesskab, jf. § 4, stk. 1, i lov nr. 1132 af 21. december 1994 om Hovedstadens Sygehusfællesskab. Ved en samtidig ændring af § 1 i lov om sygehusvæsenet, jf. lov-bekendtgørelse nr. 476 af 7. november 1985, blev det fastsat, at

"sygehusvæsenet varetages af amtskommunerne og Hovedstadens Sygehusfællesskab".

De nævnte ændringer i lovgivningen om sygehusvæsenet har således medført, at Frederiksberg Kommune ikke længere har et sygehusvæsen, og hospitalsudvalgets myndighedsområde, jf. den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 1, er dermed i det væsentligste bortfaldet.

På denne baggrund finder Indenrigsministeriet, at hospitalsudvalget har måttet nedlægges. Det bemærkes herved, at det ikke er afgørende, at der samtidig blev oprettet et sundhedsudvalg. Det afgørende er, at hospitalsudvalget reelt er blevet nedlagt, idet de væsentligste af de opgaver, som udvalget hidtil har varetaget, er ophørt som følge af sygehusvæsenets overførelse fra Frederiksberg Kommune til Hovedstadens Sygehusfællesskab. Det nyoprettede sundhedsudvalgs opgaver adskiller sig således så væsentligt fra hospitalsudvalgets opgaver, at der ikke blot er tale om en omdannelse af hospitalsudvalget.

Nedlæggelsen af hospitalsudvalget har således været nødvendiggjort af oprettelsen af Hovedstadens Sygehusfællesskab, og det er som følge heraf uden betydning, om der i kommunen tidligere har været planer om ændring af hospitalsudvalget.

For så vidt angår omkonstituering bemærkes, at (oprettelse eller) nedlæggelse af et stående udvalg medfører så væsentlig en ændring af forudsætningerne for valg til stående udvalg, at der, såfremt det begæres, skal finde en fornyet konstituering sted af alle de stående udvalg. Der vil ved den fornyede konstituering være adgang til om ønsket at anmelde en ny gruppedeling. Der henvises i øvrigt til den kommenterede styrelseslov, side 106.

Det følger af styrelseslovens § 24, stk. 3, 2. pkt., at der ved valg til økonomiudvalg og stående udvalg skal foretages samme gruppeanmeldelse. Dette indebærer, at økonomiudvalget må medinddrages, hvis der på grund af ændringer i de stående udvalg skal

ske nyvalg til disse, og der i den anledning anmeldes nye valggrupper.

Den af Frederiksberg Kommunalbestyrelse foretagne omkonstituering har efter Indenrigsministeriets opfattelse været i overensstemmelse med disse regler. Det bemærkes, at ministeriet ikke finder grundlag for at undersøge, om der ved skoleudvalgets opgaveændring i 1990 skulle have fundet omkonstituering sted, da dette er uden betydning for vurderingen af den foreliggende sag.

For så vidt angår forhøjelsen af formandsvederlaget til formanden for bolig- og ejendomsudvalget, formanden for børn og ungeudvalget og fastsættelsen af vederlaget til formanden for beskæftigelsesrådet bemærkes, at reglerne om vederlag til udvalgsformænd er fastsat i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 82 af 19. februar 1993, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1171 af 23. december 1993, der er udstedt med hjemmel i bl.a. den kommunale styrelseslovs § 16 a, stk. 4.

Efter disse regler kan summen af de årlige formandsvederlag i Frederiksberg Kommune højst udgøre 205 % af borgmestervederlaget. Vederlaget til den enkelte formand kan udgøre indtil 25 % af borgmestervederlaget, dog kan vederlaget til formanden for børn og ungeudvalget højst udgøre 10 % af borgmestervederlaget, jf. § 2, stk. 8, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 82 af 19. februar 1993. Der er ikke fastsat yderligere regler for den konkrete fastsættelse af vederlaget. Kommunalbestyrelsen kan derfor skønsmæssigt inden for vide rammer fastsætte vederlaget.

Indenrigsministeriet har ikke fundet grundlag for at antage, at grænserne for kommunalbestyrelsens skøn er overskredet ved fastsættelsen af vederlaget til formanden for bolig- og ejendomsudvalget og formanden for beskæftigelsesrådet. Det er derimod i strid med bestemmelserne, jf. ovenfor, at vederlaget til formanden for børn og ungeudvalget er sat til 15 %. Indenrigsministeriet har derfor samtidig hermed meddelt kommunalbestyrelsen, at beslutningen om forhøjelse af formandsvederlaget til 15 %, er i strid med reglerne i bekendtgørelse nr. 82 af 19. februar 1993,

og at vederlaget skal bringes i overensstemmelse med de nævnte regler.

Om fremgangsmåden i forbindelse med ændringen af styrelsesvedtægten bemærkes, at forslag til ændringer i vedtægten skal undergives 2 behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst 6 dages mellemrum, jf. styrelseslovens § 2, stk. 2, 2. pkt.

Efter styrelseslovens § 18, stk. 2, skal økonomiudvalgets erklæring indhentes om enhver sag, der vedrører de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for samtlige kommunens administrationsområder, forinden sagen forelægges kommunalbestyrelsen til beslutning.

Sagen blev behandlet i magistraten den 9. og 23. januar samt den 6. februar 1995 og i kommunalbestyrelsen den 13. og 20. februar 1995. Den kommunale styrelseslovs procedureregler er således overholdt. Det bemærkes herved, at forslag til vedtægtsændringer efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke skal behandles i stående udvalg, uanset om udvalgene berøres af forslaget. Forslaget skal af borgmesteren forelægges for kommunalbestyrelsen gennem økonomiudvalget (magistraten) i det omfang, dette er påkrævet efter styrelseslovens § 18, stk. 2, jf. ovenfor.

Afholdelse af ekstraordinære kommunalbestyrelsesmøder kan efter styrelseslovens § 8, stk. 2, 1. pkt., ske, når borgmesteren finder det fornødent, eller mindst en tredjedel af medlemmerne forlanger det. Formålet med bestemmelsen er at sikre behandlingen af sager, der ikke tåler opsættelse til næste ordinære møde. Ved afgørelsen af dette spørgsmål er der tillagt borgmesteren et betydeligt skøn. Under hensyn til at loven om Hovedstadens Sygefællesskab var trådt i kraft den 1. januar 1995, finder ministeriet ikke, at borgmesteren har overskredet grænserne for dette skøn.

Angående afviklingen af mødet den 20. februar 1995 bemærkes, at der ikke er noget til hinder for at sætte et punkt på

dagsordenen, selv om behandlingen af punktet forudsætter vedtagelse af et tidligere punkt.

Den kommunale styrelseslovs § 24, stk. 3, indeholder regler for afholdelse af forholdstalsvalg. Herefter deles kommunalbestyrelsens medlemmer i de grupper, hvori medlemmerne har anmeldt for manden at ville stemme sammen. Når det antal repræsentanter, der tilkommer de enkelte grupper, er bestemt, skal grupperne straks meddele manden, hvilke personer der udpeges til de dem tilfaldne pladser. Denne bestemmelse om, at udpegningsretten skal udnyttes med det samme, er dog ikke til hinder for, at der kan fastsættes en frist, inden hvilken udpegningen skal have fundet sted med den virkning, at en overskridelse af fristen betragtes som et afkald på udvalgspladserne, jf. Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning I, 5. udgave (1988), side 238f.

Endvidere bemærkes, at der ikke gælder noget krav om, at gruppeanmeldelser skal ske forud for mødets afholdelse. Anmeldelser skal blot ske forud for det pågældende valg. Der henvises herved til den kommenterede styrelseslov side 135.

Det materiale, der var udsendt til henholdsvis kommunalbestyrelsens medlemmer og gruppeformændene, indeholdt en opgørelse over fordelingen af pladser under forudsætning af valgforbund mellem grupperne BC og AFV. Det var tillige forudsat, at femmandsudvalgene blev forøget til syvmandsudvalg, jf. styrelseslovens § 27, stk. 3.

Det er Indenrigsministeriets opfattelse, at dette materiale opfyldte betingelserne for, at der kunne foretages valg på et forsvareligt grundlag. Det pågældende materiale blev udsendt den 17. februar 1995, dvs. 3 dage før mødet. Der er ikke ved afholdelse af ekstraordinære kommunalbestyrelsesmøder krav om, at mødemateriale skal være udsendt eller fremlagt inden en bestemt frist forud for mødet. På denne baggrund finder ministeriet ikke, at et valg foretaget på det pågældende møde ville have været i strid med styrelseslovens regler.